

ACC. N.R M. 13777 : 1-9.

Landskap: Skåne

Upptecknare: Sigr. Anders P., "Ystad"

Härad: Färs

Berättare:

Socken: Bränninge

Berättarens yrke:

Uppteckningsår: 1953

Född år 1875 i Fränninge

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

LW F 59
" 73

(Pristävl. i
Ystads Alle-
manna
14/11 1953.)

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-9.

Skriv endast på denna sida:

ning vid Lunds universitet

När dörrarna fäder kottar till bygden
Undertecknad föddes år 1875 i Fornåsinge församling
der mina föräldrar varo lantbrukare. Min mor dog
1908 74 år och min far 1916 92 år gammal. Egendomen
Rasorshult innehöll 25 tunnland. Vi var en liten familj med
fyra syskon och en äldre bror som överstod gärde
1895 då den yngste (som är undertecknad) var tjug
år och äldre lämnade hemmet. De registrerades jag
känner att lämnat hem från förra delen av föd
linsarkivet upptalda frågor är sannligen han
osinn hemsökt, hämtade från mina mors
flattplattaner. Ett hel del har jag i min ung
dom gjort arbetet med oss eller annan person
tillsammans med sjuvänliga mitt och gamla klock
och förförvalt min bokskur.

Den största föregångsskriften och reformat
i hämbygden sätter jag utan torrlav. Här
avta i "Husarparp" Ljusets Böjdö 1876 + 1897
här är hämbygden inom folkrustens ränder av
skaparen av den första skolan i bygden. Här är
läg staty han också fått sin valförtjänta plats i
hämbygdens hantverksutställning med mera
ett livsvärde som är alla skrädat fruktarnas av

Härn första skola byggdes först bekostat i från
många byar och 1830-talet. Främst var det alla
som dövarna och beväpnade främst i Östra Fin
dor som sätta sig ned och förflyttat till i om bo-
gård för underhållning och annan ärenda till år 18
då den skolan byggdes först annu användes. Den
nya skolan byggdes för den obetydliga summan
avr 400 kronor. Entreprenörskontraktet för skick
till arbetet utgjorde 200 kr och för materialkosten
totalades 200 kr. Materialaskkaffning och fram-
förläggning gjordes av skolrotte. Denna sätges att
stora delen kan märkas att folket kallar den Härn
och Grävborg uppförde själva den skola han
medverkade i. Han rättegjorde sig till allt omkringarbe

och diktatorn skötte han sitt mästerut i mot med
sin läraresgärning! Ni inveränder mig mina
att den underrättelsen blev nog dock fort. När
hon han varit min lärare (som jag intog
att han underrättelsen var både program och gen-
lig. När att byggas idag på). Hon impräntade hon
min läraresgärning som ibland uppgick till förflytten
att ett ärligt utfört arbete kommissarie alltid att värda
och belövas. Det låg alltid om framande flykt över
hans underrättelse, tack vare en utomordentlig
disciplin. Han var utförd arbetet så slutade i 1800.
Hon hans västra länsgärning är enligt
min mening rätt att beteckna som föregångaren
Byggnadsrätten. I början av 1800-talet anlades
marken arket och ellen byggmästare då en byggmä-
stare skulle uppföras på landet. Alla varo särskil-
dig släktkunskap och handikap. Hjälpråd växte
från grannen och hela befolkningen. Grundgård
var förför inte). På hörnen sträcktes f-
träd, vid porten träd och hela stalpar, lökholt
och stavar fastsattes mellan dubbelförbundet in-
välde eller storan. Allt detta arbeta utfördes av
människor. Deras arbete varade från folken för det
S. R. i sitt arbete eller Kliningsie. För en gäle
främling byggst bärdes levan? Detta på hästar
kom fram och åter för att göra levan svår och
sig, särskilt tills att vattnet och huvudet. Vägo-
män kunde anträda inte, med bara händerna
metade levan på tills vaggstolar fått sitt
hålts utseende. Den blev ofta en riktig brok
på grund av mindre snyrliga fingerartrycket. Da
byggnaden stod färdig med sin timra och brä-
viken och klineröggan höll ett hajdrundrade
höse och klinerögg. Hållnaten var de ord-
nade förförisona utan första halvtan av
1800-talet.

Da uppfördes - till löns jämning byggdes 1818
blev detta i flera avsnitt och först att

3/ revolutionärer betydelö. Dels brottsliggande
isolerings och doldhet i siforade hult nya byggnader
metoden. Tegelhusen började få goda avsättningar
för sina tillverkningar. Tegelbyggmästare och
tegeltillverkare arvann sedan. Tegelbränner och
koppsledningar som fört följdes med stora der
na rit från bokar sig fram, började nu utformas med
tillsammans av olika dimensioner och foljaktigen
med storhet, som byggdes 1894 har renas
tidtagit till att omkring och förbättra lastbry
förläggandet. Först var det nöjet att allsamt att
lastträssarna sålde för språngnål och utplocka
djuren runt sälligen satt hö och trassu

Täckföljden som fört bestad av hultträda med ga
ling och fägladd på hästar, därefter koar och protet
huvud i viken satte Klöverfors som sedan lagt trå
vall, varför ytterligare två skörder huvud tog. Eft
er nöjet till försat började lastträssarna ägra stora
intrekket att lasta upp, anmärkte kraftfödare och öla
derigroste myntproduktionen och som en följd var
även intresserade sig för den kommande svinuppfödning
och flätkonfektion. Medan is i år 1895 fast tråk
hurmedanligt satt plaga eller "plejel" ett esformigt
och mindre arbete. Först vid sekelskiftet blev det
varken sätter allmänt och bättre lastträssarna
möjligat till lastträssarnas förfoganden.

Först sätter tidiga barndom min jag en del äld
moderapport för längre, men anmärkt att mina fo
fader. F. ex. födar av den vagn som tecknaren
görig i tiden sätter Klöverfödelen, den var försed
med trädclar i varv vändrast var inföld en
styrkeord järnshorn. Hjulene hade väntet hel hjul
teg, utan fyra hjul som var sätta spikade
hjulen. Att sätta var föret med en gavman
min bestämma av lastträssarna, foljaktigen en
börjar till de s. k. fjädersträngarna som följ
fjäderstänger var satt om träd, det var knutna
eller färbiller. Förra var satt av tre

Gårdsbröderna var också en stor utorgning i samband
som varar är jämna. "Arbetet var ett medtag som förs
tiden mycket avvändes, och hantverket bestod av träd utöver
detta till hantverk eller bildej som var av jämna.

De aktiverades eller fullbordades sitt hantverk
helt ut i friskt värme för att den skulle lättare röja
åka, för att göra det att arbeta mer effektivt.

År 1920-30-talet var i likhet med allt annat
grott tillsynade och klumpiga. Träskölen utgjorde
och trädskiva med kraft skivorna var framför allt
bladgrotor med omkring 10 cm tjocklek. Pragaren var helt
trä. Redskapen var som sagt längst ifrån lätta att
arbeta med.

Listor och tegor var lättvärda i sin rörelse och
prisvärt men långt färre röda pass tröskningsen var p
omvänt. Detta arbeta började på hösttid och fö
gick till våren. Då listet fördelades befriades det från
praktiken med det "köraribben". Derefter utbreddes
läskskärarna på en stabbläke för att åläsas. S
o. s. b. bygdestugan ställdes sedan skärarna på en
plage över den upphöjda äggen där listet lades
det vid hög värme, derefter samlades i bygdest
gårde både priser och röda för att "bygda" skilja
agnarna från det fina listet. Detta gick med lis
et under vintern tills det gott traktorerig. De
slätt att denna med det ofta kallat "bygde gillet

och Räntegillet följde dit med dagar respe
tive passlader om månaden sista månaden med
räntefot och räntedräkten skulle använda bättre
ja det fina listet från det grova rosa kalla
räntefäll. Som här gick arbetet under månader
glöm och de reserat ut komma folkvisorna sjörg
På kvällen blev det Räntegillet med dans och
lekar. Kavaljörerna som inhunes sig på kvällen om
kvällen på annons med att skjuta ett skott utanf
förstående. De införskedas lätter reser inbjöds att delta
i gillet. Samma kvällande upprepades där
Räntegillet gick av stapeln. Arbeta och

arbetsgilla) gisiga hand i hand. Alla dessa gitterna var
helt försvarade och med dessan den svenska konststyrkan. Efter de
dinner tog svinhövdingarna fram ett vagnsritt och långvarig
arbete. Ett i dag kom jag in för att visa upp dem. Då var
och äldsta syskonna vid den svenska lysande fotogenen
var om vinterbräallarna sett ut sitt sista spinnrockar.
Vid spinnrockarnas mestad gång var en annan
tid ungste och lästs våra läxor. Det var en flitig
svart horn aldrig förlorad. Då var ändå varit dags att
mässing i varje känga. Alla ville på fort som möjligt
ha "takformat" fördjupa till längden på blått.

Täravolm var också en av de mest brukspopulära
förfäder i häringbygden. Färre sätte sig ned till möte
bete, och lämnar ett gott kött, samtidigt som
häftig all som stod högt i kurt där alla fann och gav
kländer tillverkade i hemmet. Härifrån kardinal, spars
och värde och sedan riksrådet "hållboerna" till färgeri
för att speciellhållas: färgal, röggat, nötonger och
luggskärnor osv. Då tyckes väl hemtrossetti. Härifrån
mästerdag, kungapriser och så vidare sätta till bättre och bra
marknader på jorden för att sy kläder. Där de var
unge och sprudlade av livsfullt, blåste det bättre och pris
bifall omkring dem ute från bygderna. Sina kärleksistor
berättades och synnerligen surrade gud överstående
av glada oroligheter. Samtidigt mättes, klipptes, trösklades
syddes, pressades och provades dagens länning. Och nu kom
horn vidtag en liten överraskning med alla exceptansliga
och mästerlikar. Något undrar arbetet, var på den tiden,
något som vidställer en bättre vana än gammas. Men
nu gicka fort och snart var svinhövdingarna färdiga
och åkte efter marknästan till nästa gård, där de var
likt måltovna. Missaligen blev det något torrt efta
dessa "glädjepridare". Men det var delat omkring läror
de efter sig nästligen arbetsglädjor -.

Vid ett annat tillfälle kom Dr. Prästner
att av mästerhövdingen fåna vara minne kläder. Han
var också en språkös förrörd och stor pressgårdare

b) i den svall kastan och den liten sandstrandskärran, men även
klipor vattet och den stora boken Åhusen upp under högden
här var en alde man utan gesäll. Det senaste siodet var
för honom och för rätt försörjande. Härviden var han ju
något nytt. Dessa arbetssökande handverkare hände sig
alltid ganska hemma. Här var t.o.m. man om allt sij
försäljningsställer för sagor. De senaste nyheterna
man oftast gav dessa yrkesbrister i sitt utbildnings
sjökt till intag i sammun. Per Skräddare hade dock
reda på att det del föreställde hemsölag (som han
jälv håll på att förmesta). Sådana uppdrag gav ofta
bättre lön för männen än målen. Här värderade han
sakligent sina kontraktörer efter kommersens mängd
herrgårdar. Här och här mycket före fanns i Kärrtorp
många andra yrketter fynd han mer kring sig. Dessa
ofta sina gårdar med efter hand "knivigt tyg" var till
git. Men hur snällt det var i hushållet. Var däremot tyg
rikligt tilltagit och hushållet got då var Per Skräddare ju
styrande husrö. Hittills hittills galt under tiden
per äldre verkstaden fanns i stegevåning sig sjölv.

ungefärlig vartannan är kom en annan arbetare
hurutte handverkare till gården. Det var Gla. M. O. R.
Kvar med sin två geselle. Den ene hade en del
läder på ryggen den andre "salallammar" och sju
kommissar. Härfter gick en läderpåse där sylar och en
målarbityg fanns. Härtafelhol i sagligstegar blad
och bräck för sidostab till komrakonststad. Här kan
sys mya skar - som gick denna tid syder högt för hand-
kulor och knubbar. Men sel- och remtyg skulle lagas os-
översak. Härstör hjelv var sinn hänsyn till
uttrycket, sij: "en riktig "stickryg" Murilda och glädje
os lindig sord sorn han approvat då hars flitigt an-
väntes som traktör och talassian vid befallningar
ministrar och andra fastiga tillställningar. Här sät-
tes även gick heldre vete att för beroft. Under arbeten
gång komrades den ena historien och brukte
utan dem att dra jaffa brytta. Hade de med dem sättiga
tilägg, såndas varo så trålförde att alla

M.13777:4.

Krisvad är allt. Detta var minsta gosen i sällskapet
 Hammarstads dansande på "flisgen" som sålde medan
 episoden kom fördre arbetet lätt. Efter dagens tillfälle
 varo god ållarna kom lösläppna sprakfalar på färslar.
 De varo uttråkliga och inte gynnade upptag. Den
 ena leken avlade den andra. Det bländes gengen, spän-
 keraten och lättet: "Det driger" och många andra omröst-
 ningsuttryck. Då arbetet var färdigt drog också domna-
 na bort till en annan gård. Men även de lämnade
 efter sig många glada minnen från den gamla ga-
 tiden. Numera finns inget annat kultiverat festverka
 utöver hygdon, därför kan det kanske vara svårt att
 göra en liknande evenemang nu.

Då var på 1890-talet även på landsbygden för-
 de att köpa färdiga bårar bröte och yttre rörelser slöj-
 made intresset för både hirudin och hirudin-
 snut för den fordon. Åt utmedda hamnländer.

Nosse Årområdet blev hårt beskrift, sedan
 traktörerna tillverkade färdiga bårar som nuvar-
 ningsuttryck och köpus snart sagt i vilken bestå-
 nde hälft.

Från äldre arbetsgårdar och inskridna bistroar
 var det under 1800-talet aldrig fråga om ejd hjäl-
 p. Man bytte sig mellan och alla deltago med
 önsje. De olika arbetsgillen varo de sista
 satsningar och enda utgjorde de efterlängta
 männen. Med både män och kvinnor
 snart. Rättssät varo av den samlade och
 lediga rörelsen: Fört och gräft brot, och
 och pror, pulkkor, sackkor och med-
 sten kor, får och oxkött och matatib
 stark fläsk och brunl bötar satt där
 obligatorisk risgräs i gröteln. Fläskar för
 användes inte mer än vanligt aldrig
 till överrätt.

Fråga om bedöningar angående och
 drägg och mycket annat har efter berörd rörelse
 och handik framfå

allt under de senaste tio åren är det en stor förändring. Den åmkolhet som föddes fram bland allmänheten den är som beträffar den område överträffat den enda. Traditionen hålls i mer och inte i hela. Begravningsområdena och födelsedagar förläggas ofta till bygdgårdar eller annan plats utom byggnader.

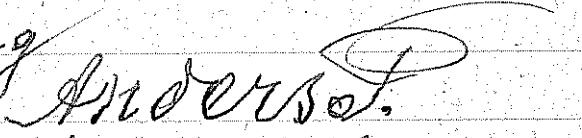
Utbrottet tillställdes första gången på 1880-talet i en valkommun gräst, vischeligen inte daglig men ändå mycket ofta läsgård. Rödinglag bildades, i varvt lag kallnaded som delagård, varje husbåll hade en dag per års att använda "syfretmed". När den sista hänsynen till denna, varo syfretmeden fått gälla. Men var inte bokföring? Vad som mest intresserar på den tiden var hemmabriggat Riksdagsförhållningsarna. Man ville kunna värda egna riksdagsrötterna (rotte) sig. De varo under anslaga av Martin Freijsson i Starkaryd och Niels Nilsson i Skärboe och åtta till tjejets Bo Söderblom, malmlöken, Lutherus postilla och Lutherus lilla katoliken varo de huvudsakligaste böckerne och minst fridiga barnböcker. Först omkring 1890-talet då ordförjade bleckzinkläder skaffades mer och medhade till de kyrkliga vanorna.

DE KIRKELIGA VANORNA: Men helgade sabbaten på ett bättre och värdigare förrän nu i kyrkan gick medigen hela familjen varje söndag och lördagen och varigetenset lastes framt i de flesta kyrkor. Men morgon och efterboende utgjorde en stilla stund i morn familjen och sonen arbetade i fönstret och pralem. Att sonen läter få gå ut och spela och fika i kyrkan det var en oförståelig fråga tillsvidt som detta varaktiga gråt i det levande barnslivet.

Dessa sista gråtar som inte gör uppdraget att vara utomrätts, men överlämnas åtsona ifall i sådana orsaker kan ge en liten erinran om de eskesta värnor och förhållanden som hände under mera farfädars tid.

I förbiående nämnde jag till oss böner

9) Jagot om mina kärna föräldrar och min första
 vuxna lärare. Då jag efter trevinsten avs gäst
 belördes med stor guldmedalj och som här är mera
 sedan: "För trohet och flit! Då jag också nu tycker
 jag mig stå i stor tacksamhet. Röd till den som
 harats (i int karaktär) och lärts omig väntade trohet
 arbetsamhet och tackfullhet.

Som rövere besegrades i Ystad Bellekvarna under
 de dyraste fester och blivit merad hand år mitt
 vackra orsas. Tackar jag Anders.

Ystad i December 1953.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforska-
 ning vid Lunds universitet